Naujasis LR ambasadorius Vokietijoje: „Diplomato darbas kaip narkotikas“

Evelina Kislych-Šochienė

Š. m. liepos 11 d. Lietuvos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Vokietijos Federacinėje Respublikoje tapo Darius Semaška. Daugelis LR ambasadorių pažįsta kaip buvusį vyiausiąjį Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės patarėją Užsienio politikos klausimais arba kaip buvusį LR ambasadorių Nyderlanduose, Vengrijoje ar buvusį nerezidiuojantį ambasadorių Makedonijai, Bosnijai ir Hercegovinai, Juodkalnijai, Serbijai. Šiandien D. Semaška reziduoja Vokietijoje, kur būdamas LR ambasadoriumi čia sieks tolimesnės dvišalių santykių plėtros bei Vokietijos paramos Lietuvai pasitinkant svarbiausius iššūkius.

Ambasadoriaus duoną pabandęs dar 2004 metais, kuomet pirmą kartą tapo reziduojančiu Lietuvos Respublikos nepaprastuoju ir įgaliotuoju ambasadoriumi Vengrijos Respublikoje, sustoti negali iki šiandien. Tuomet sekė Lietuvos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje vadovo pavaduotojo ir ambasadoriaus ES Politikos ir saugumo komitete pareigos bei nuo 2012 iki 2017 metų Lietuvos ambasadoriaus ambasadoriaus kadencijos metai Nyderlanduose. Diplomato darbą D. Semaška vadina tiesiog narkotiku.

Siekdamai labiau supažindinti „Informacijų“ skaitytojus su naujuoju LR ambasadoriumi, kalbiname jį.

Jūsų diplomatinio darbo patirtis prasidėjo nuo 1994 metų Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje; dirbote Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos Misijoje Bosnijoje ir Hercegovinoje 1996 metais, o 1997 metais pradėjote dirbti Lietuvos ambasadoje Jungtinėse Amerikos Valstijose, Vašingtone. Apibūdinkite diplomato darbą, koks jis?

Visų pirma reikėtų nepamiršti, kad diplomato darbas – tai Lietuvos ir jos interesų atstovavimas pasaulyje. Tai be galo įdomios, tačiau lygiagrečiai ir didžiulę atsakomybę turinčios pareigos. Žinoma, būdamas diplomatu įgyji galimybes ir priimi įpareigojimus bendrauti ir atstovauti Lietuvą siekiant Lietuvos užimamų pozicijų supratimo ir paramos joms bei derinant skirtingus Lietuvos interesus ginančius ir atspindinčius projektus su kitų šalių atstovais.

Ambasadoriau, 1997-1999 metais Lietuvos ambasadoje Vašingtone dirbote drauge su dabartine LR prezidente Dalia Grybauskaite, o 2010 metais tapote vyriausiuoju Prezidentės patarėju Užsienio politikos klausimais. Kuo ypatingas buvo šis Jūsų profesinis patyrimas?

Galima sakyti, kad šios pareigos buvo mano, kaip diplomato, aukščiausias įvertinimas ir suteiktas man pasitikėjimas. Išties gavus pasiūlymą dirbti Prezidentės komandoje, mums su žmona (ji taip pat diplomatė) teko palikti turėtas pareigas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse Briuselyje bei grįžti į Lietuvą.

Būti LR Prezidentės D. Grybauskaitės patarėju – itin įdomus ir iššūkių kupinas darbas. Neįkainojama patirtis buvo patirti Prezidentei teikiamos informacijos svarbą bei atsakomybę už deramą tos informacijos pateikimo formą bei turinį. Ir žinoma, be galo įdomu matyti kaip priimami sprendimai, būti arti valstybei svarbių įvykių.

2009-2012 metai Lietuvai buvo gana reikšmingi pasiekimais. Tarkim, Prezidentei pavyko pasiekti, kad NATO parengtų gynybos planus Baltijos šalims, kurių iki tol Aljansas neturėjo. Padaryta daug proveržių kituose Lietuvos užsienio politikoje svarbiuose projektuose, kaip kad „elektros tilto“ į Lenkiją tiesimas, povandeninio elektros kabelio į Švedija *Nordbalt* projekto „pastatymas ant bėgių“, Lietuvos ir Lenkijos dujotiekių tinklų sujungimo projekto inicijavimas ir kt.. O kur dar ryžtingas Rusijos dujų tiekimo monopolio atsisakymas, 2011 m. pradėjus savojo suskystintų dujų terminalo projektavimą ir jau 2014 metais jo eksploatavimą. Tai dar kartą priminė mums, kad nepriklausomybei pasiekti reikia ryžtingų sprendimų ir užsibrėžtų tikslų atkaklaus ir ryžtingo siekimo. Šiandien su šypsena prisimenu, kai dar 2001 metais LR premjeras (*im memoriam*) Algirdas Brazauskas susitiko su Lenkijos premjeru, ir to susitikimo metu Lenkijos Premjeras išdidžiai aiškino apie Lenkijos priimtą sprendimą statyti suskystintų dujų terminalą Svinouščėje. Pirmasis dujovežis Lietuvoje pasirodė jau 2014 m., o Lenkijoje – tik 2016 metais.

Tai visgi dabar esate LR ambasadorius Vokietijoje. Kokie Jūsų užsibrėžti tikslai?

Pagrindinis ambasadoriaus tikslas – perduoti oficialą mūsų, Lietuvos, poziciją ir siekti kitų šalių pritarimų, pagalbos, paramos. Ambasadoriaus darbas susideda iš tiesioginių pokalbių, susitikimų, su sprendimų priėmėjais, ir su tais, kurie įtakoja viešąją nuomonę. Pavyzdžiui šiuo metu labai svarbu skleisti, aiškinti, kodėl būtinas mūsų sąjungininkų, NATO narių, pajėgų buvimas Lietuvoje.

Žinoma, nereikia visko pradėti iš pradžių, labai daug jau pasiekta – Vokietijos politinis elitas mus remia, Vokietija siunčia karius į sustiprintų NATO priešakinių pajėgų batalioną Lietuvoje ir jam vadovauja. Bet, pavyzdžiui, mus neramina Vokietijos visuomenės nedidelė parama šiuo klausimu. Apklausos rodo, kad tik 31 proc. vokiečių Rusijos agresijos atveju remtų Vokietijos karių siuntimą ginti Baltijos šalis. Tad, turėdamas man suteiktus įgaliojimus bei dažnas progas susitikti su aukštais Vokietijos pareigūnais bei politikais, stengiuosi atkreipti jų dėmesį į būtinybę atvirai ir viešai apie saugumo iššūkius kalbėti Vokietijos žmonėms.

Ar LR ambasada Vokietijoje – tik Lietuvos ar taip pat ir čia gyvenančių lietuvių atstovybė?

Ambasados darbo dalis yra prisidėti prie išeivijos ryšio su Lietuva palaikymo, mūsų šalies interesų aiškinimo. Kiekvienas lietuvis, neabejingas savo Tėvynei, gali prisidėti prie bendro tikslo – siekio skleisti gerą žinią apie Lietuvą, aiškinti savo pažįstamiems vokiečiams apie mūsų kraštui kylančius iššūkius ir apie tai, kad su partnerių NATO bei ES pagalba juos iki šiol sėkmingai įveikėme. Tie mano pažįstami vokiečiai, kurie gerai susipažino su mūsų nueitu keliu po Nepriklausomybės atkūrimo, nedvejodami teigia, kad esame sėkmės istorija. Drąsiai kartokime tai.

Kalbant apie kasdienius rūpesčius, tai yra apie tam tikrų paslaugų Vokietijoje gyvenantiems Lietuvos piliečiams teikimą, būtina paminėti, kad Ambasadoje Berlyne veikia konsulinis skyrius, organizuojamos išvažiuojamos konsulinės misijos. Šios paslaugos teikiamos už mokestį, tačiau jis padengia tik dalį paslaugos teikimo kaštų. Lietuvos mokesčių mokėtojai subsidijuoja konsulines paslaugas užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams. Tuo prisidedama prie bandymo išlaikyti jų ryšį su valstybe. Žinoma, Lietuvos Užsienio reikalų

ministerija per diplomatines atstovybes skiria šiek tiek paramos ir išeivijos bendruomenių ar organizacijų. Tačiau idėjų ir projektų yra labai daug, o finansavimas gana kuklus. Tad finansinės paramos galimybės yra išties ribotos.

Visai neseniai lankėtės Vasario 16-osios gimnazijoje, Hiutenfelde įvykusiame susitikime, kur susipažinote su Gimnazija, vietos lietuvių bendruomene. Kokiomis mintimis, idėjomis galėtumėte pasidalinti?

Žinoma, lietuvių išeivija Vokietijoje turi gana turtingą istoriją, tradicijas, institucijas ir organizacijas. Kai kurios institucijos, kaip, pavyzdžiui, Baltijos universitetas Hamburge, sustabdė savo veiklą, o kitos ją tęsia. Tokia yra Vasario 16-osios gimnazija Hiutenfelde. Lietuvių skaičius Vokietijoje išaugo iki 50 000, jei bent nedidelė dalis jų nuspręstų siųsti savo vaikus mokytis Vasario 16-osios gimnazijoje, tuo jie reikšmingai prisidėtų išlaikant šią puikią privačią gimnaziją kaip lietuvybės židinį ir neleistų jai "suvokietėti". Teko įsitikinti, jog Hiutenfeldo apylinkių gyventojai tiesiog veržiasi leisti savo vaikus į šią gimnaziją. Turėti dalį vokiečių moksleivių yra gerai, tačiau svarbu, kad šioje gimnazijoje mokytųsi ir reikšminga dalis lietuvių. Aš šią puikiomis gyvenimo ir mokymosi sąlygomis ir aukštu ugdymo lygiu pasižyminčią gimnaziją palyginčiau su geromis "boarding" mokyklomis Anglijoje. Skirtumas tas, kad dėl Heseno žemės ir Lietuvos Vyriausybės skiriamos paramos mokslas Vasario 16-osios gimnazijoje nėra brangus.

Kokia, Jūsų manymu, ateitis laukia lietuviškosios Vasario 16-osios gimnazijos Vokietijoje?

Tikiu, kad gera. Lietuva remia ir rems Gimnaziją įvairiais būdais. Ši Gimnazija šalia meilės ir pagarbos Lietuvai skiepijimo moksleiviams teikia mūsų Valstybei naudą, skleisdama gerąją žinią apie mūsų šalį. Tad prisidėti prie to – būtina. Kadangi esu Lietuvos diplomatas, tai daugiau pabrėžiu Lietuvos garsinimo aspektą, geros žinios apie ją sklaidą. Tačiau puikiai suprantu, kad ta gera žinia sukuriama konkrečių akademinių pasiekimų ir stipraus bendruomeniškumo ugdymo dėka. Tikiu, kad Vokietijos lietuviai tą įvertins ir norės savo vaikus siųsti į ją mokytis.

Dėkojame už pokalbį.

Interviu skelbtas Vokietijos LB leidinyje „Informacijos"